

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra filozofie a společenských věd

Hlubinně analytický výklad archetypu hrdiny

Bakalářská práce

Autor: Mackovčinová Kateřina

Studijní program: F16BP0171

Studijní obor: Filozofie a společenské vědy

Forma studia: prezenční

Vedoucí práce: Mgr.Filip Jaroš Ph.D.

Hradec Králové, 2020

Zadání bakalářské práce

Autor:	Kateřina Mackovčinová
Studium:	F16BP0171
Studijní program:	B6101 Filozofie
Studijní obor:	Filozofie a společenské vědy
Název bakalářské práce:	Hlubinně analytický výklad archetypu hrdiny
Název bakalářské práce AJ:	Deeply analytical interpretation of hero's archetype

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Tato bakalářská práce se bude zabývat C.G.Jungem a jeho archetypy v psychologii, především tedy archetypem hrdiny. Nejprve stručně představím Junga jako osobnost a jeho archetypy a následně již obsáhleji archetyp hrdiny. Zaměřím se na hrdinův vznik, vývoj,.. V neposlední řadě rozeberu hrdinův vztah k šaškovi, jelikož archetyp šaška stojí v kontrastu s hrdinou a nakonec všechny načtené poznatky uplatním na konkrétně vybraném hrdinovi. Výstupem této práce bude analytický výklad archetypu hrdiny.

Výbor z díla I: Základní poznatky analytické psychologie a psychoterapie v praxi
Výbor z díla II: Archetypy a nevědomí
Výbor z díla III: Osobnost a přenos
Výbor z díla IV: Obraz člověka a obraz Boha
Výbor z díla V: Snové symboly individuálního procesu
Výbor z díla VI: Představy spásy v alchymii
Výbor z díla VII: Symbol a libido
Výbor z díla VIII: Hrdina a archetyp matky
Výbor z díla IX: Člověk a kultura

Garantující pracoviště:	Katedra filosofie a společenských věd, Filozofická fakulta
Vedoucí práce:	Mgr. Filip Jaroš, Ph.D.
Oponent:	Mgr. Marie Hrdá, Ph.D.
Datum zadání závěrečné práce:	3.1.2018

Prohlášení o autorství práce

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a pouze s použitím odborné literatury a jiných informačních zdrojů uvedených v seznamu

V Hradci Králové dne 16.4.2020

podpis

Anotace

MACKOVČINOVÁ, KATEŘINA: Hlubinně analytický výklad archetypu hrdiny. Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové, 2020, Bakalářská práce.

Tato bakalářská práce se bude zabývat C.G. Jungem a jeho archetypy v psychologii, především tedy archetypem hrdiny. Nejprve stručně představím Junga jako osobnost a jeho archetypy a následně již obsáhleji archetyp hrdiny. Zaměřím se na hrdinův vznik, vývoj,.. V neposlední řadě rozeberu hrdinův vztah k šaškovi, jelikož archetyp šaška stojí v kontrastu s hrdinou a nakonec všechny načtené poznatky uplatním na konkrétně vybraném hrdinovi. Výstupem této práce bude analytický výklad archetypu hrdiny.

Klíčová slova: Psychologie, Jung, Archetyp, Hrdina, Šibal, Batman, Joker

Annotation

MACKOVČINOVÁ, KATEŘINA: Deeply analytical interpretation of hero's archetype. Hradec Králové: Philosophical Faculty, University of Hradec Králové, 2020, Bachelor Thesis.

This bachelor thesis will deal with C.G. Jung and his archetypes in psychology, especially the archetype of the hero. First I briefly introduce Jung as a personality and his archetypes and then more extensively the archetype of the hero. I will focus on the hero's creation, development, ..Last but not least I will analyze the hero's relationship to the trickster, because the archetype of the trickster stands in contrast to the hero and finally apply all the acquired knowledge to a specific hero. The output of this thesis will be an analytical interpretation of the hero's archetype.

Keywords: Psychology, Jung, Archetype, Hero, Trickster, Batman, Joker

Obsah

1. DÍLO A VÝZNAM C. G. JUNGA.....	8
1.2 ANALYTICKÁ PSYCHOLOGIE.....	9
1.3 JUNG A FREUD.....	16
2. TEORIE ARCHETYPŮ.....	20
2.1 PERSONA A STÍN.....	22
2.2 ANIMA A ANIMUS	24
2.3 ARCHETYP DÍTĚTE.....	26
2.4 ARCHETYP MATKY	27
3. ARCHETYP HRDINY A ŠIBALA.....	29
3.1 HRDINA.....	29
3.2 ŠIBAL.....	35
4. APLIKACE TEORIE ARCHETYPU NA KOMIKSOVÉ POSTAVY: BATMAN A JOKER	38
4.1 BATMAN	38
4.2 JOKER.....	42
5. ZÁVĚR	46

ÚVOD

Tato bakalářská práce bude pojednávat o Carlu Gustavu Jungovi, o archetypech a především o archetypu hrdiny.

Práce bude členěna do čtyř kapitol. V první kapitole bude představen C. G. Jung, který je nejdůležitější osobností v této práci, neboť právě on rozpracoval teorii archetypů. Čtenář bude stručně seznámen s jeho životem, dále pak s jeho dílem. V následujících podkapitolách se seznámíme se základními pojmy analytické psychologie, za jejíhož zakladatele je považován a následně nám bude osvětlen pracovní poměr mezi C. G. Jungem a Sigmundem Freudem, v čem se liší koncepce jejich teorií a okolnosti ukončení jejich spolupráce. Ve druhé kapitole se seznámíme s teorií archetypů, co jsou archetypy, odkud jsou a představíme si blíže několik nejdůležitějších z nich, anima a animus, stín a persona, archetyp matky a archetyp dítěte. Ve třetí kapitole bude podrobně probrán archetyp hrdiny a hrdinský mýtus. Jak na něj lze nahlížet jako příznivec Junga, jako například Joseph Campbell nebo jako příznivec Freuda, například Otto Rank. A protože k postavě hrdiny patří postava šibala, bude zde čtenář seznámen i s ním. V poslední kapitole bude čtenář seznámen s analýzou vybraného hrdiny. V případě této bakalářské práce se jedná o komiksového hrdinu Batmana a jeho protivníka Jokera, jenž je mu kontrastem. Protože tyto postavy existují již více než osmdesát let, mají mnoho zpracování a stále se vyvíjejí. Pro tuto práci jsem zvolila filmovou trilogii zpracovanou režisérem Christopherem Nolanem v letech 2005, 2008 a 2012.

Výstupem této bakalářské práce je teoretický výklad hrdiny a šibala a dále psychoanalytický výklad postav Batmana a Jokera.

1. DÍLO A VÝZNAM C. G. JUNGA

Carl Gustav Jung se narodil v červenci roku 1875 a většinu života žil ve Švýcarsku. Je jedním z nejvýznamnějších myslitelů 19. století. Jung byl lékař, psychiatr a také je považován za zakladatele analytické psychologie.¹

Medicínu studoval na univerzitě v Basileji a po státních zkouškách ho nadchla myšlenka být psychiatrem. Neboť psychiatrie je spojení přírody a ducha, které hledal již v mládí.² Ke konci roku 1900 odchází do Burghölzli (psychiatrická klinika patřící k univerzitě), kde začíná svou psychiatrickou praxi.³ Zde působil několik let jako lékař a k tomu i kantor na univerzitě. Při působení na univerzitní klinice byl přizván zkoumat schizofrenii.⁴

Jungovi jsou přisuzovány zásluhy za objev nevědomí. Objevil, že je zde něco „*co může vyslovovat věci, o kterých nevím a které nemám na mysli.*“⁵ Později rozděluje nevědomí na dvě složky. V první složce se nacházejí věci „*osobního původu: individuální zisky, produkty instinktivních procesů, které vytvářejí osobnost jako celek; zapomenuté či potlačené obsahy a tvořivé obsahy*“. Je nazvána podvědomou psýché či osobní nevědomí. Druhá složka, kolektivní nevědomí, do něhož spadají motivy mytologické, které nelze popsat jako individuálně získané, patří obecně lidstvu - mají kolektivní povahu.⁶

Jung se mimo jiné zajímal i o spiritismus, a když se u něj doma začali dít nevysvětlitelné věci, začal se setkávat s mladým médiem a po dobu dvou let

---

¹ VESELÁ, Eva. Carl Gustav Jung. *Reflex* [online]. 22.7.2005 [cit. 2019-11-03]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/causy/73837/carl-gustav-jung.html>

²JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7, str. 103.

³JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7, str. 105.

⁴JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7, str.108-131.

⁵JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7, str.160.

⁶JUNG, Carl Gustav. *Analytická psychologie: Její teorie a praxe : Tavistocké přednášky*. 2.vyd. Praha: Academia, 1993. ISBN 80-200-0480-7, str.25-26.

prováděli pravidelné spiritistické seance, z kterých vychází Jungova disertační práce.⁷

Během jeho života, ale i po jeho smrti, bylo publikováno mnoho knih, esejů a prepisů jeho přednášek. V češtině vyšli například tyto tituly: Přítomnost a budoucnost, Duše moderního člověka, Člověk a jeho symboly, Aion. Příspěvky k symbolice bytostného Já, Aspekty mužství, Analytická psychologie. Její teorie a praxe, Člověk a duše, Mandaly – obrazy z nevědomí, Příroda a duše, Odpověď na Jóba.⁸ Za nejvíce významné dílo je pravděpodobně považován jeho rukopis vydaný pod názvem Červená kniha.⁹ Ale mnoho studií, sebraných spisů a kolektivních prací nebylo přeloženo do českého jazyka. Jsou to například díla: PsychiatricStudies, ExperimentalResearches, PsychogenesisofMentalDisease, TwoEssays on Analytical Psychology, AlchemicalStudies, General Index a další.¹⁰ Ze seznamu jeho publikací je patrné, že se zabýval také alchymií, astronomií, náboženstvím, aj. Carl Gustav Jung zemřel v roce 1961.¹¹

1.2 ANALYTICKÁ PSYCHOLOGIE

Psýché, nebo - li duše, je složena z vědomí a nevědomí. Přičemž vědomí je: *“Úhrn funkcí a aktivit, které udržují duševní obsahy ve vztahu k já.”*¹² To znamená, že vědomí obsahuje vše, co máme tzv. na mysli. Zatímco nevědomí je: *„Úhrn všech duševních jevů postrádajících vlastní vědomí.”*¹³ Jinými slovy by se dalo

---

⁷JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7, str. 101-102.

⁸ Databáze knih: Carl Gustav Jung. *Databáze knih* [online]. [cit. 2020-01-16]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/vydane-knihy/carl-gustav-jung-3681>

⁹Červená kniha: *Zásadní a 90 let nepublikované dílo C. G. Junga* [online]. [cit. 2019-11-03]. Dostupné z: http://www.cervenakniha.cz/?page_id=29

¹⁰ Carl Gustav Jung. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): WikimediaFoundation, 2001- [cit. 2019-11-03]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Carl_Jung

¹¹ Carl Gustav Jung. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): WikimediaFoundation, 2001- [cit. 2019-11-03]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Carl_Jung

¹²Carl Gustav Jung: Slovník základních Jungových pojmů. *Carl Gustav Jung* [online]. [cit. 2020-01-16]. Dostupné z: http://jung.sneznik.cz/soubor_slovník/slovník2.htm

¹³Carl Gustav Jung: Slovník základních Jungových pojmů. *Carl Gustav Jung* [online]. [cit. 2020-01-16]. Dostupné z: http://jung.sneznik.cz/soubor_slovník/slovník2.htm

říci, že „*Všechno, co vím, na co však momentálně nemyslím; všechno, čeho jsem si byl kdysi vědom, nyní však je zapomenuto; všechno, co je vnímáno mými smysly, ale mým vědomím nepovšimnuto; všechno, co bezděčně a bez pozornosti, to znamená nevědomě cítím, na co myslím, vzpomínám, co chci a činím; všechno budoucí, co se ve mně připravuje a teprve později se dostane do vědomí - to všechno je obsahem nevědomí. Všechny tyto obsahy jsou tak říkajíc více nebo méně uvědomitelné nebo alespoň kdysi vědomé byly a v příštím okamžiku mohou být vědomé znovu.*“¹⁴Například naše rané dětství bylo nevědomé.¹⁵ První tři nebo čtyři roky našeho života si nepamatujeme, ale to neznamená, že by nebyly. Nevědomí je nám mimo jiné promítáno ve snech. Také proto se C. G. Jung zabývá interpretací snů, kterou využívá k léčbě pacientů, podobně i metodu asociací, volného psaní, nebo aktivní imaginaci.¹⁶

Psychologie je vědou o duši, vědou o vědomé psyché a nevědomé psyché. Postupně Jung zjišťuje, že existuje něco, co máme každý své a něco, co máme všichni společné. Proto se rozhodl pro zavedení pojmu kolektivní nevědomí, které se liší od nevědomí osobního tím, že: „*Kolektivní nevědomí je část psyché, již lze od osobního nevědomí negativně odlišit tím, že za svou existenci nevděčí osobní zkušenosti a není proto osobním ziskem. Zatímco osobní nevědomí se skládá hlavně z obsahů, jež byly svého času vědomé, avšak z vědomí zmizely tak, že byly buď zapomenuty, nebo vytěsněny, obsahy kolektivního nevědomí ve vědomí nikdy nebyly a nebyly tudíž nikdy získány individuálně, nýbrž vděčí za svou existenci výhradně dědičnosti.*“¹⁷

---

¹⁴JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str.27.

¹⁵JUNG, Carl Gustav. *Analytická psychologie: Její teorie a praxe : Tavistocké přednášky*. 2.vyd. Praha: Academia, 1993. ISBN 80-200-0480-7, str.7.

¹⁶JUNG, Carl Gustav. *Analytická psychologie: Její teorie a praxe : Tavistocké přednášky*. 2.vyd. Praha: Academia, 1993. ISBN 80-200-0480-7, str.6.

¹⁷JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str.106.

„Oblast nevědomí je obrovská a stále souvislá zatímco oblast vědomí je omezené pole okamžitého pohledu.“¹⁸ „Vědomí je z velké části produktem vnímání a orientace ve vnějším světě.“¹⁹

Jung rozlišuje čtyři základní funkce psychiky: vnímání myšlení, cítění a intuici. *„Vnímání nám říká, že něco je“, „myšlení věci pojmenovává“, „cítění nám říká jakou hodnotu pro nás věc má“ a „intuice, je tušení, jakýsi druh věštění, druh zázračné schopnosti.“²⁰*

Funkce myšlení a cítění jsou sobě protiklady a stejně tak vnímání a intuice. U každého člověka je jedna funkce dominantní a ta opačná je oslabena.²¹ Funkce myšlení a cítění považuje Jung za racionální, naopak vnímání a intuici za iracionální.²² Protože vnímání a intuice jsou podníceny našimi smysly a ty nás mohou klamat.

Dalším Jungovým přínosem psychologii jsou pojmy introverze a extroverze. Jedná se o psychologické typy. *„Převažuje-li orientace na objekt a objektivně dané, tak že nejčastější a nejdůležitější rozhodnutí a jednání nejsou podmíněna subjektivními názory, nýbrž objektivními poměry,“ jedná se o extroverta.²³ Oproti tomu introvert „se orientuje převážně na subjektivní faktory.“ Jeho chování je ovlivněno subjektivními názory a „opírá se převážně o to, co vnější dojem konsteluje v subjektu.“²⁴ Tyto pojmy později rozšířil na osm typů osobností. Extrovertní myslivý, introvertní myslivý, extrovertní citový, introvertní citový, extrovertní vnímavý, introvertní vnímavý, extrovertní intuitivní a introvertní*

---

¹⁸JUNG, Carl Gustav. *Analytická psychologie: Její teorie a praxe : Tavistocké přednášky*. 2.vyd. Praha: Academia, 1993. ISBN 80-200-0480-7, str.7.

¹⁹JUNG, Carl Gustav. *Analytická psychologie: Její teorie a praxe : Tavistocké přednášky*. 2.vyd. Praha: Academia, 1993. ISBN 80-200-0480-7, str.7.

²⁰JUNG, Carl Gustav. *Analytická psychologie: Její teorie a praxe : Tavistocké přednášky*. 2.vyd. Praha: Academia, 1993. ISBN 80-200-0480-7, str.9-10.

²¹JUNG, Carl Gustav. *Analytická psychologie: Její teorie a praxe : Tavistocké přednášky*. 2.vyd. Praha: Academia, 1993. ISBN 80-200-0480-7, str.11.

²²JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla I: Základní otázky analytické psychologie a psychoterapie v praxi*. Vyd. 2. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8014-8, str.163-228.

²³JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla I: Základní otázky analytické psychologie a psychoterapie v praxi*. Vyd. 2. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8014-8, str.163.

²⁴JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla I: Základní otázky analytické psychologie a psychoterapie v praxi*. Vyd. 2. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8014-8, str. 199.

intuitivní.²⁵ Pochopitelně záleží na tom, zda je u osobnosti v převaze myšlení, cítění, vnímání či intuice.

Mimo funkcí myšlení, cítění, vnímání a intuice uznává Jung funkce paměti a reprodukce, jenže ony se již staly podvědomými.²⁶ Také rozlišuje subjektivní komponenty, o nichž nelze říci, že jsou funkcemi. „Obvykle jsou druhem dispozice reagovat určitým způsobem a obvykle tato dispozice není vůbec příznivá.“²⁷ A v neposlední řadě emoce a afekty, o kterých též nelze mluvit jako o funkcích. Jsou to stavy, při kterých nejsme zcela přičetní. „Jste jednoduše posedlí, nejste již sami sebou a vaše kontrola prakticky klesne na nulu.“²⁸

Při psychoterapii Jung využívá teorii asociací. Jedná se o spontánní odpovídání v daném čase. Z našich reakcí je Jung schopen číst náš příběh a vidět naše komplexy.²⁹

„Komplex je shluk asociací – jakýsi druh obrazu více nebo méně složité psychologické povahy – někdy má traumatický charakter, někdy jednoduše bolestivý a velmi citově zabarvený charakter.“³⁰

Jinou Jungovou metodou je analýza snů. Sny Jung využívá v psychoterapii, protože jsou objektivním zdrojem informací o člověku.³¹

„Sen je celek, a jestliže si myslíte, že je něco za ním nebo, že sen něco zastírá, pak otázka je v tom, že mu prostě nerozumíte.“³² „Pokud sny obsahují archetypický

---

²⁵JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla I: Základní otázky analytické psychologie a psychoterapie v praxi*. Vyd. 2. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8014-8, str.175-228.

²⁶JUNG, Carl Gustav. *Analytická psychologie: Její teorie a praxe : Tavistocké přednášky*. 2.vyd. Praha: Academia, 1993. ISBN 80-200-0480-7, str.15.

²⁷JUNG, Carl Gustav. *Analytická psychologie: Její teorie a praxe : Tavistocké přednášky*. 2.vyd. Praha: Academia, 1993. ISBN 80-200-0480-7, str.15.

²⁸JUNG, Carl Gustav. *Analytická psychologie: Její teorie a praxe : Tavistocké přednášky*. 2.vyd. Praha: Academia, 1993. ISBN 80-200-0480-7, str.15-16.

²⁹JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7, str.352.

³⁰JUNG, Carl Gustav. *Analytická psychologie: Její teorie a praxe : Tavistocké přednášky*. 2.vyd. Praha: Academia, 1993. ISBN 80-200-0480-7, str.47.

³¹JUNG, Carl Gustav. *Analytická psychologie: Její teorie a praxe : Tavistocké přednášky*. 2.vyd. Praha: Academia, 1993. ISBN 80-200-0480-7, str.52.

³²JUNG, Carl Gustav. *Analytická psychologie: Její teorie a praxe : Tavistocké přednášky*. 2.vyd. Praha: Academia, 1993. ISBN 80-200-0480-7, str.55.

*motiv, znamená to, že naše nevědomí sahá hlouběji než do osobní sféry, a to znamená, že naše problémy nejsou jen naše, ale týkají se obecně lidstva.*³³

„Psychoterapie je oblastí léčebného umění.“ Psychoterapeutických metod je několik. *„Liébeaultova a Bernheimova metoda sugestivní terapie, nazvaná „redukace vůle“, Babinského „persuasi“, Duboisova „racionální psychologická ortopedie“, Freudova „psychoanalýza“, zdůrazňující sexualitu a nevědomí, Adlerova „výchovná metoda“, vyzdvihující mocenskou tendenci a vědomé fikce, Schultzův „autogenní trénink“*³⁴. Tyto metody spočívají na jiných úvahách a dávají nám jiná data, žádná data nejsou ta správná nebo nesprávná, ačkoli nelze je mezi sebou srovnávat.

Dalšími známými důležitými Jungovými pojmy jsou přenos, individuační proces, synchronicita a inflace. Přenos nebo také projekce je proces, při kterém své subjektivní vlastnosti, pocity.. projikují na své okolí. Dělam to zcela nevědomě. Mohu se tedy mylně domnívat, že mé okolí je takové a makové, ale ve skutečnosti v podstatě pouze sleduji projekce mého nevědomí. Ve chvíli, kdy si projekce uvědomím, stanou se vědomými a opět mou subjektivní záležitostí. V tuto chvíli jsem schopna vnímat mé okolí takové, jaké skutečně je. Přenos může být jak pozitivní tak i negativní. Pozitivní přenos se vyznačuje pocity respektu až obdivu a negativní přenos naopak pocity odporu. Dalo by se říci, že projekce je formou nevhodného vztahu, nevhodná emoční vazba k jinému subjektu.³⁵ Jung přenos přirovnává k lékům, které někomu zaberou a pomůžou a jinému nikoliv, že pro někoho je přenos pomoc a pro jiného překážkou.³⁶ Rozumím tomu tak, že pro někoho je dobré, že své dejme tomu problémy přeneseme na své okolí. V tom případě je má stále na očích, to mu pomůže k uvědomění a k vypořádání se s nimi a

---

³³JUNG, Carl Gustav. *Analytická psychologie: Její teorie a praxe : Tavistocké přednášky*. 2.vyd. Praha: Academia, 1993. ISBN 80-200-0480-7, str.69.

³⁴JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla I: Základní otázky analytické psychologie a psychoterapie v praxi*. Vyd. 2. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8014-8, str.8.

³⁵ Carl Gustav Jung: *Přenos - Projekce*. *Carl Gustav Jung* [online]. [cit. 2020-02-25]. Dostupné z: <http://jung.sneznik.cz/prenos.htm>

³⁶JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla III: Osobnost a přenos*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1998. ISBN 80-858-8018-0, str. 106.

v takovém případě projekce zmizí. V druhém případě si subjekt své projekce neuvědomí, tudíž není schopen se s nimi vyrovnat a tudíž pro něj mohou být jedem, jak říká Jung.

Individuační proces zkráceně také jen individuace, je proces, kterým procházíme během našeho života. Když se totiž narodíme, narodíme se, se svým Bytostným Já, které v průběhu života ztrácíme vlivem společnosti, do které se musíme začlenit, přizpůsobit se apod. Jenomže smyslem našeho života je, znovu získat své Bytostné Já, o které jsme byli připraveni. Musíme ho získat zpět, abychom byli opět úplní. Individuace je právě ta cesta, kterou musíme absolvovat, abychom své Bytostné Já získali. Musíme se osvobodit od komplexů, konfliktů, vyrovnat se se stínem apod. Je to velmi dlouhá a těžká cesta, málo kdo toho skutečně dosáhl. Důležité je nezaměňovat Bytostné Já a já (Ego). Pokud by došlo k záměně pojmů, pak by individuace nebyla individuací, ale egocentrismem a v tom je patřičný rozdíl.³⁷

Synchronicita je v podstatě shluk náhod. Jedná se o nevýznamné maličkosti, například, jak uvádí Jung: poznamenal si obraz ženy s rybím ocasem, ten den měl k obědu rybu, po deseti letech potkal svou pacientku, které se shodou náhod zrovna zdálo o rybě, a takto řetězec pokračoval. Synchronicita je společný výskyt v čase. Potkáme na chodníku člověka podobného někomu, koho známe a za rohem ho skutečně potkáme. Jakoby nás dvojník připravil na to, co přijde. Hovoříme v podstatě o nějakém druhu věštění budoucího, předpovídání. Byl proveden experiment, který dokazuje, že naší psychikou je možné ovlivnit pohyblivé předměty. Experiment byl proveden s hracími kostkami a spočíval v tom, že jsme naší psychikou schopni ovlivnit, které číslo padne. Velkou roli u toho hraje i optimismus či skepse. Pokud budeme věřit, že padne číslo šest, existuje větší pravděpodobnost, že opravdu padne, než když budeme pochybovat. Jung rozlišuje tři kategorie: O první říká: „*Koincidence psychického stavu pozorovatele se současnou, objektivní, vnější událostí, která odpovídá psychickému stavu nebo obsahu, přičemž mezi psychickým stavem a vnější událostí není patrná kauzální*

---

³⁷ Carl Gustav Jung: Individuace. *Carl Gustav Jung* [online]. [cit. 2020-02-25]. Dostupné z: <http://jung.sneznik.cz/individuace.htm>

souvislost a není myslitelná ani s ohledem na už konstatovanou psychickou relativizaci prostoru a času.“ Jako když se Vám zdá sen a hodně podobnou nebo dokonce stejnou situaci následně prožijete v reálném světě. Někdo něco řekne, nebo udělá a Vám to připomene onen sen a víte, že už se to jednou stalo. K druhé kategorii říká Jung: „*Koincidence psychického stavu s odpovídající vnější událostí, která se však odehrává mimo dosah vnímání pozorovatele, je tedy vzdálená v prostoru a dá se ověřit teprve dodatečně.*“ To znamená, když předpovím, že se něco stane, je to ověřitelné až zpětně, až tehdy, když se to stane. A třetí kategorii Jung definoval jako: „*Koncidence psychického stavu s odpovídající, dosud neexistující, budoucí, a tedy časově vzdálenou událostí, kterou lze rovněž verifikovat teprve dodatečně.*“ Zde se jedná o řetězce, které uvádím na příkladu s Jungem a rybou. Události všech tří kategorií Jung nazývá jako synchronistické, pozor neplést si se synchronním. Jelikož nejsme schopni tyto situace nějak racionálně vysvětlit, zůstaneme u vysvětlení, že se jedná o pouhé náhody.³⁸

Inflaci Jung definoval jako: „*Rozšíření osobnosti překračující individuální hranice identifikací s archetypem nebo identifikací s historickou či náboženskou postavou.*“³⁹ Jedná se o nabubřelost, vyzdvihování důležitosti vlastní existence. Není to vyloženě namyšlenost, jelikož onen člověk nic z toho nedělá vědomě. Inflace je v podstatě stav, kdy se vědomí stane nevědomím a člověk si neuvědomuje, co dělá.⁴⁰ Například jako, když jste náměsíční. Chodíte, mluvíte, fungujete, ale nevíte o tom, protože spíte. Při inflaci samozřejmě nespíte, ale v principu je to podobné. Existuje i negativní inflace, která je opakem, tudíž se projevuje mimořádně nízkým sebehodnocením, protože se člověk identifikoval se stínem.⁴¹ Petr Knotek, psychoterapeut zabývající se Jungem, mluví o inflaci jako o

---

³⁸JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str. 253-258.

³⁹JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7, str.354.

⁴⁰Slovník základních Jungových pojmů:: Inflace. *Carl Gustav Jung* [online]. [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: http://jung.sneznik.cz/soubor_slovník/slovník_inflace.htm

⁴¹Slovník základních Jungových pojmů:: Negativní inflace. *Carl Gustav Jung* [online]. [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: http://jung.sneznik.cz/soubor_slovník/slovník_negativni.htm

momentu, ve kterém vybredne vše, co bylo doposud skryto. Převalí se přes člověka a přemůže ho to.⁴²

1.3 JUNG A FREUD

Sigmund Freud a Carl Gustav Jung, jména dvou významných osobností 19. a 20. století. Oba muži byli přínosem svému oboru, Freud jako neurolog a Jung jako psychiatr. Oba měli značný díl na objevu a zkoumání nevědomí, zabývali se psychoanalýzou a interpretací snů. Nejprve spolu vedli korespondenci a později se začali setkávat a pracovat spolu. Jung k Freudovi vzhlížel, považoval ho za svého učitele. Jejich vztah ovšem vydržel pouze pět let, začali se rozcházet v názorech, mnohdy v maličkostech a mnohdy zásadně, a nakonec se rozešli definitivně.⁴³

Jung při své práci narazil na Freudovy studie, které pro něj byly přínosné. Fascinoval ho Freudův nástin metody analýzy snů, neboť Jung se sám analýzou snů zabýval, a byly pro něj opěrným bodem v pochopení schizofrenie a jejich projevů. Jung byl uchvácen Freudovým Výkladem snů a zjistil, že: „ *zde působil mechanismus „vytěsnění a že fakta, která jsem pozoroval, se shodují s jeho teorií.*“⁴⁴ Také Jungovy asociační pokusy se shodovaly s těmi Freudovými. Na základě předcházející korespondenci, byl Jung Freudem pozván do Vídně.⁴⁵

Jungovi bylo tehdy kolem třiceti let, jeho praxe teprve začínala, kdežto Freud už byl zkušený padesátiletý muž. Měl před Jungem dvacetiletý náskok, a tak není divu, že pro Junga byl učitelem, byl to jeho vzor - alespoň z počátku.

To klíčové, co tyto muže spojovalo, byla psychoanalýza, metoda volných asociací a analýza snů.

Tito dva muži se shodli, že příčinou neurózy a psychózy stojí pravděpodobně mechanismus zvaný vytěsnění. Ale problém nastává, pokud chceme vytěsnění definovat. Freud totiž zastává názor, že vytěsnění je způsobeno sexuálním

---

⁴²LA ŠÉZ, Pjér. Komunikace s archetypy. *Youtube* [online]. 23.5.2017 [cit. 2020-02-08]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=w9ZwZLAWWhzc>

⁴³JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7, str.134.

⁴⁴JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7, str.132-133.

⁴⁵JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7, str.134.

traumatem, ale Jung, na základě svého působení na psychiatrické klinice, kde byl svědkem četných případů takových pacientů, tvrdí, že těmi příčinami jsou problémy sociálního přizpůsobení, problém útisku tragickými životními okolnostmi, problém prestižních nároků apod.⁴⁶

Postupem času Junga znepokojovalo, že Freud není inovativní. Není svolný jinému názoru a zarputile tvrdí dokola tu stejnou věc. Jeho sexuální teorie je pro něj jediná možná a jiné varianty nepřipouští.⁴⁷ Dokonce ji chtěl prohlásit za dogma, aby ji nemohl nikdo zpochybnit. I přes to, že měl odmítavý postoj k duchovnu. Vše, co nějak souviselo s duchovnem, Freud nařkl za okultní, vytěsňenou sexualitu nebo psychosexualitu.⁴⁸

To byl také rozdíl mezi nimi. Jung věřil na paranormální jevy. Zabýval se spiritismem a parapsychologií. Ale pro Freuda byla tato témata nepřijatelná.⁴⁹

Oba používají termíny vědomí a nevědomí. Freud přidává ještě třetí složku lidské psychiky, a to podvědomí. V jeho pojetí je vědomí stav plného uvědomění, podvědomí ukrývá zapomenuté zkušenosti, ale mohu si je kdykoliv vybavit a oblast nevědomí je nejvíce rozsáhlá, avšak neuvědomujeme si jeho obsah. Jsou tam skována a vytěsňena traumata apod.⁵⁰ Jung užívá pojmy vědomí a nevědomí, které dále dělí na osobní a kolektivní. Pojem podvědomí můžeme u Junga též nalézt, ale je to pouhé synonymum pro pojem osobní nevědomí.

Termín Oidipovský komplex je jistě všem dobře známý. Do psychologie ho zavádí právě Freud a znamená fixaci syna na matku (bývá uváděn i obecně jako fixace dítěte na rodiče opačného pohlaví a žárlivost na rodiče druhého). Nicméně ve Freudově podání jde skutečně o touhu mít pohlavní styk se svou matkou.

---

⁴⁶JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7, str.133.

⁴⁷JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7, str.134.

⁴⁸JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7, str.134-135.

⁴⁹JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7, str.139.

⁵⁰ Freud a Jung. *Studijní svět: Skupina studijních stránek* [online]. [cit. 2020-02-27]. Dostupné z: <https://studijni-svet.cz/freud-a-jung/>

V Jungově podání by se jednalo o přenesený význam. Jednalo by se o ženu, jenž má vzhledové či charakterové rysy matce podobné.⁵¹ Tady se dotýkáme tématu incestu, a právě incest byl definitivním důvodem, proč skončila jejich spolupráce, totiž když Jung zveřejnil vlastní definici incestu:

„Incest pro mě znamená osobní komplikaci jen v nejvzácnějších případech. Většinou představuje vysoce náboženský obsah, proto také hraje rozhodující roli v téměř všech kosmogoniích a četných mýtech. Avšak Freud trval na doslovném pojetí a nemohl pochopit duchovní význam incestu jako symbolu.“⁵²

Této definici rozumím tak, jakože ve Freudově koncepci jde skutečně o sex, patrně sex s příbuzným, když hovoříme o incestu. Kdežto Jung tím míní návrat, návrat domů, návrat k matce, protože u matky bylo bezpečno.

Freud zavedl a definoval pojem libido a ve shodě se svou teorií ho chápe jako sexuální touhu. Jedná se tedy převážně o sexuální pud, sexuální energii, která je ukotvena v nevědomí a jejím ukojením přichází slast.⁵³ Jung od Freuda libido přebírá, ale definuje ho jinak: „Výraz libido vyjadřuje touhu nebo impuls, který není omezován žádnou morální nebo jinou instancí.“ Jedná se o energii, která nás podněcuje k ukojení pudů. Podobně jako u zvířat. Jedná se o běžné biologické potřeby. Jíst, spát, reprodukční potřeby apod.⁵⁴

Nakonec se rozešli i v interpretaci snů, jelikož Freud viděl velice úzce. Hleděl pouze do osobního nevědomí a neuměl vidět hlouběji. Jung oproti tomu šel hlouběji a skrze osobní nevědomí prošel až do toho kolektivního. Dobře viditelný je tento rozdíl na příkladu Jungova snu: Chodí po svém domě, až dojde do sklepa a z podlahy vyhrabe lebku, lebku drží v ruce a s otázkou na rtech se probouzí.

---

⁵¹ Freud a Jung. *Studijní svět: Skupina studijních stránek* [online]. [cit. 2020-02-27]. Dostupné z: <https://studijni-svet.cz/freud-a-jung/>

⁵²JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7, str.148.

⁵³JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla VII.: Symbol a libido*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 2004. ISBN 80-858-8035-0, str. 185.

⁵⁴JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla VII.: Symbol a libido*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 2004. ISBN 80-858-8035-0, str.189.

Jung tento sen interpretuje jako: jednotlivé části domu pojmenovává podle historických období lidstva až, jsme nakonec ve sklepě – v pravěku a lebky v zemi ukazují na prvního člověka. Tento motiv lebky a nevyřčené otázky můžeme spatřit i u Shakespeara – respektive v Hamletovi. Nicméně Freud tento sen interpretoval zcela prostě: Jung si přeje Freudovu smrt, aby se zmocnil psychoanalýzy. To je typický příklad neurotika, říká Jung.⁵⁵ Protože pokud jste neurotik, vztahujete vše na sebe. Junga pobuřovalo, že Freud poučoval ostatní a při tom měl sám neurózu, kterou nikdy nepřekonal.⁵⁶

---

⁵⁵JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7, str. 141.

⁵⁶JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7, str. 148.

2. TEORIE ARCHETYPŮ

Teorie archetypů je velmi významnou částí Jungovi psychologie, avšak on nebyl první, kdo si všiml existence těchto „praobrazů“. Nicméně Jung byl tím, kdo se jimi zabýval hlouběji a postavil na tom výraznou část své práce.

Jung říká ve své přednášce, že „*Archetyp znamená určité seskupení archaického charakteru, které obsahuje jak ve formě, tak ve významu mytologické motivy. Mytologické motivy se objevují v čisté formě v pohádkách, mýtech, legendách a ve folkloru. Některé z dobře známých motivů postavy hrdiny, vykupitele, draka (vždy spojen s hrdinou, který ho musí přemoci), velryby nebo obludy, která pohltí hrdinu.*“⁵⁷

Mluvíme-li o archetypech, mluvíme o tzv. praobrazech⁵⁸ či vrozených představách⁵⁹. Jsou to motivy, většinou mytologické, které jsou společné celému lidstvu, nezávisle na etniku či náboženském vyznání, tyto motivy máme všichni stejné. Nacházejí se v kolektivním nevědomí každého z nás. Nejsou však určeny obsahově, v takovém případě by byly vědomými. Jsou to „stavební kameny“, díky nimž formujeme, rozumíme světu, chápeme dané situace a můžeme na ně patřičně reagovat. Jsou našimi instinkty.⁶⁰

Je důležité rozlišovat archetyp o sobě a archetypickou představu. „*Archetypické představy jsou výtvoř, které odkazují na o sobě nenázornou základní formu.*“⁶¹ Jsou to obrazy, které vnímáme ve svém vědomí, které vidáme ve svých snech, i když se jeví zmateně a iracionálně, také ale motivy, které známe z mýtů a pohádek. Ty jsou nám jasnější, neboť jsou to motivy, které jsou stále stejné a dokola se opakující.⁶² Jedná se například o princeznu, jenž si nárokuje drak, ale Honza jakožto hrdina je zachrání a s nimi i celé království, nebo jiný padouch,

---

⁵⁷JUNG, Carl Gustav. *Analytická psychologie: Její teorie a praxe : Tavistocké přednášky*. 2.vyd. Praha: Academia, 1993. ISBN 80-200-0480-7, str.26.

⁵⁸JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str.137.

⁵⁹JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str.10.

⁶⁰JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str.138.

⁶¹JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str.52.

⁶²JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7, str.351.

který je přemožen hrdinou, nebo král, který se ožení se zlou čarodějnící, dobro, které vítězí nad zlem, smrt, svatba. Nicméně archetyp o sobě je psychoidní, transcendentní (to znamená, že má psychickou i fyzickou povahu a je přesahující naše smyslové i rozumové možnosti). Surová forma, kterou si nemůžeme uvědomit.⁶³ Je nevyjádřitelný, to něco nelze pojmenovat.

Výraz archetypus se objevoval již u Filóna Alexandrijského, Irenea nebo u Dionýsa Areopagity. A sice ve významu Obrazu Boží nebo Boha jako archetypického světla. Také u Augustina, kde není přímo řečen archetyp, ale výraz idea, použitý ve spojení s obsahem božského vědění.⁶⁴ Pro náš význam bude slovo archetypus převzato z platónského eidos a označuje tak od pradávna existující obecné obrazy.⁶⁵

Jak bylo řečeno na začátku, Jung nebyl tím, kdo archetypy objevil. První, kdo naznačil existenci prapůvodních myšlenek byl Adolf Bastian a po něm badatelé Hubert a Mauss. Ti užívali výrazu kategorie fantazie.⁶⁶ Významným dílem také přispěl Hermann Usener. A to, že se jimi zabývali různí lidé v různých dobách, je dle Junga důkaz, že archetypy mohou spontánně vznikat kdykoliv a kdekoliv.⁶⁷ I Nietzsche psal o tom, že nás sny vrací do dějin a pomáhají nám je lépe chápat. A Sir James Frazer mluví o stejně ustrojené lidské mysli v různých zemích.⁶⁸

S archetypy se můžeme setkat v mýtech, legendách či pohádkách, ale také ve snech, ve stavech hypnózy a delírií. Například Kekule, chemik, který objevil

---

⁶³JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str.52.

⁶⁴JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str.73.

⁶⁵JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str.73.

⁶⁶JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str. 137.

⁶⁷JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str. 137.

⁶⁸CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1, str.28.

uhlíkové vazby řekl, že celou dobu všude vídal tančící páry, které neustoupily, dokud vazby nepojmenoval.⁶⁹ Petr Knotek ve své přednášce „Komunikace s archetypy“ říká, že bychom měli jít za tím, co nás fascinuje, protože archetypy k nám promlouvají. K někomu skrze malování a k někomu skrze tancování, ke každému individuálně závisle na tom, co ho zajímá.⁷⁰

2.1 PERSONA A STÍN

Persona a stín je jednou z nezákladnějších dvojic iniciačních archetypů. Pokud neintegrujeme personu a stín, nemůžeme v naší iniciaci pokročit.

Persona neboli maska, vyjadřuje naši roli ve společnosti. Znamená, jak se jevíme ostatním, jak chceme být vnímáni ostatními nebo také, jak jsme byli naučeni žít. Dalo by se také říci, že je to štít, který před okolním světem chrání to méně srozumitelné v nás, to intimní v nás.⁷¹

Jung ve svých knihách píše o personě: „*způsob chování, jímž se stýkáme se světem.*“ *Tato citace ukazuje na pravdivost prvního odstavce, že je persona nějakou naší tváří ve společnosti. Dále Jung píše: „persona je to, čím někdo vlastně není, ale o čem se on a ostatní lidé domnívají, že tím je.“*⁷² Existuje nebezpečí, že se člověk skutečně s personou ztotožní a sám uvěří té své masce, pak ohrožuje sám sebe, protože posilňuje svůj stín a na místo, aby jej integroval, jej potlačuje. „*V podstatě není persona nic „skutečného“.* *Je kompromisem mezi individuem a společností v tom, „jako co se člověk jeví.“*⁷³ Je tedy v podstatě přetvářkou.

---

⁶⁹JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla III: Osobnost a přenos*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1998. ISBN 80-858-8018-0, str. 109.

⁷⁰LA ŠÉZ, Pjér. Komunikace s archetypy. *Youtube* [online]. 23.5.2017 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=w9ZwZLAWhzc&t=8s>

⁷¹LA ŠÉZ, Pjér. Iniciační archetypy. *Youtube* [online]. 27.1.2015 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=MefxpgjIW6w>

⁷²JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7, str. 360.

⁷³JUNG, Carl Gustav.: *Výbor z díla III: Osobnost a přenos*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1998. ISBN 80-858-8018-0, str. 34.

Persona je pružná, pohyblivá. Člověk má totiž více rolí, je kamarádem, partnerem, milencem, rodičem, dítětem vůči svým rodičům a v zaměstnání kolegou, někomu podřízený a jinému nadřízený. Pokud by se ztotožnil s jednou jeho personou, znamenalo by to, že by se například jako nadřízený choval ve všech těchto rolích.⁷⁴

Profesor psychologie TravisLangley píše ve svém výkladu Jungových archetypů, že člověk může mít jednu personu v sobotu večer, a zcela jinou v neděli ráno.⁷⁵

„Stín se chová kompenzačně vůči vědomí, není výlučně pozitivní nebo negativní (...) je ona zahalená vytěsněná, většinou méněcenná a provinilá osobnost.“⁷⁶ Stínem je tedy něco, co posíláme a potlačujeme v nevědomí. Stín ale nemusí být nutně špatný a temný. Existuje i světlý stín, který obvykle potlačuje nějaký náš potenciál, který ale nerozvíjíme. Lze ho spatřit například skrz závist, někomu závidíme, protože rozvinul svůj potenciál, který my máme také, ale nerozvíjíme ho, protože pochybujeme, že ten potenciál skutečně máme. Pokud bychom záviděli něco, k čemu potenciál nemáme, nejednalo by se o závist, ale o obdiv.⁷⁷

„Čím vznešenější je persona tím temnější a nebezpečnější je stín. Máme tendenci svůj stín projikovat do svého okolí. Pokud nás obklopují nepřátelé, hloupí a neschopní lidé, kteří vše dělají špatně, nemusí to být nutně v nich, ale v nás. Může to být právě náš stín.“⁷⁸ Člověk, který si uvědomuje svůj stín, je lépe chráněn před jeho vlivem. Klíčem je sebereflexe.⁷⁹

---

⁷⁴ LA ŠÉZ, Pjér. Iniciační archetypy. *Youtube* [online]. 27.1.2015 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=MefxpgjIW6w>

⁷⁵ LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and Stormy Knight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6, str.172-173.

⁷⁶ JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7, str. 359-360.

⁷⁷ LA ŠÉZ, Pjér. Iniciační archetypy. *Youtube* [online]. 27.1.2015 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=MefxpgjIW6w>

⁷⁸ LA ŠÉZ, Pjér. Iniciační archetypy. *Youtube* [online]. 27.1.2015 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=MefxpgjIW6w>

⁷⁹ LA ŠÉZ, Pjér. Archetyp stínu. *Youtube* [online]. 13.7.2019 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=dWXSqV-iTc>

2.2 ANIMA A ANIMUS

Každý muž má ve svém nevědomí animu a každá žena má ve svém nevědomí anima. Jedná se o mužskou (animus) stránku nevědomí ženy a o ženskou (anima) stránku nevědomí muže.⁸⁰

Animus představuje zděděné zkušenosti všech ženských předků s mužem a stejně tak anima představuje zkušenosti všech mužských předků s ženou.⁸¹ Z velké části je také animus ženy formován jejím otcem, protože je to první mužský vzor v životě ženy a anima muže je formována jeho matkou, protože je to první ženský vzor v životě muže.⁸²

Anima disponuje erotem (citovostí) a animus logem (řádem). To je důvod, proč je ženské nevědomí logické a mužské nevědomí erotické. Je nutné, abychom si tyto energie uvědomili a rozvíjeli je, jinak nám mohou být nebezpečné. Animus je agresivní, protože je primitivní a anima je hysterická, protože je přecitlivělá.⁸³ Ve změněném stavu vědomí (opilost, afekt apod.) můžeme vidět agresivní ženy a hysterické muže.⁸⁴

Anima muže plně ovládá, proto muž musí uplatnit svou vůli, nedovolit animě, co se jí zachce a ona se tak začne vyvíjet. První fáze animy je nazvaná kočka, je to čistě instinktivní fáze, zvířecí, primitivní. Pokud ji začneme rozvíjet, dostane se do první zlidštěné fáze a tou je fáze Eva. Eva je fáze pudová, neumírněná duše, ve které se muž může utopit, protože ho anima nutí chtít stále víc a víc. Druhou fází je Helena. Tato fáze je erotická, je to fáze, kdy se u muže rozvíjí jeho citovost. Začíná rozumět vztahům. Třetí fáze je Marie. Marie se rozvíjí duchovně. Muž se na něco zaměří a do toho se zcela ponoří (stane se křesťanem, buddhistou,

---

⁸⁰JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla III: Osobnost a přenos*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1998. ISBN 80-858-8018-0, str.60.

⁸¹JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7, str. 350-351.

⁸² LA ŠÉZ, Pjér. Iniciační archetypy. *Youtube* [online]. 27.1.2015 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=MefxpgjIW6w>

⁸³LA ŠÉZ, Pjér. *Archetyp indiána - samostatný specialista: Dajána Praha (14.03.2016)* [online]. In: . 17.5.2017 [cit. 2020-04-09]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=X-Q-bV7eCc4&t=6298s>

⁸⁴ LA ŠÉZ, Pjér. Iniciační archetypy. *Youtube* [online]. 27.1.2015 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=MefxpgjIW6w>

komunistou aj.) Čtvrtou fází je Sofie. Tato fáze je již vrcholná, muž rozumí a toleruje jiné názory a postoje, než jen ty své.⁸⁵

Stejně tak žena musí kultivovat svého anima. Animus u ženy rozvíjí její logos, vnáší jí řád a vhled. Ženy, které mají problém se svým animem, se obvykle cítí ponižované a žijí pod svou úrovní. Žena, která realizovala svého anima už nemá předsudky, dosáhla porozumění a reálného uplatnění. Muž, který realizoval svou animu dozrál ke své citovosti.⁸⁶

Ideálním příkladem iniciace anima je příběh kráska a zvíře. Nejprve je netvor primitivní, animální silný a nebezpečný, loví laně a pije jejich krev. Postupně si ho kráska začne uvědomovat a on ztrácí svou primitivnost, ztrácí drápy, už nepije krev, stává se zlidštěným a ušlechtěným.⁸⁷

Když kráska netvora spatří, vyděsí se a utíká. Když si uvědomí, že patří k ní, vrací se a on je krásný princ, protože byl plně integrován.⁸⁸

Pohádky obecně jsou iniciačními příběhy. Většinou je v nich princ, který jde do světa zachránit princeznu - to je obrazem muže, který chce osvobodit svou animu. Nebo naopak dívka, která utíká před démonem, zahazuje milované předměty, aby démona zpomalila a na konci se z něj stane princ.⁸⁹

„Obraz animy a anima je projikován do milované osoby a je jednou z nejdůležitějších příčin vášnivé přitažlivosti a jejího opaku.“⁹⁰ Je to podobné jako se stínem. Vidíme svůj stín v ostatních, protože jsme ho neintegrovali, stejně tak vidíme svého partnera jako svého anima/svou animu. Je to ten náš muž/naše žena.

---

⁸⁵ LA ŠÉZ, Pjér. Iniciační archetypy. *Youtube* [online]. 27.1.2015 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=MefxpgjIW6w>

⁸⁶ LA ŠÉZ, Pjér. Iniciační archetypy. *Youtube* [online]. 27.1.2015 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=MefxpgjIW6w>

⁸⁷ LA ŠÉZ, Pjér. *Archetyp indiána - samostatný specialista: Dajána Praha (14.03.2016)* [online]. In: . 17.5.2017 [cit. 2020-04-09]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=X-Q-bV7eCc4&t=6298s>

⁸⁸ LA ŠÉZ, Pjér. Iniciační archetypy. *Youtube* [online]. 27.1.2015 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=MefxpgjIW6w>

⁸⁹ LA ŠÉZ, Pjér. *Archetyp indiána - samostatný specialista: Dajána Praha (14.03.2016)* [online]. In: . 17.5.2017 [cit. 2020-04-09]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=X-Q-bV7eCc4&t=6298s>

⁹⁰ JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7, str. 350-351.

2.3 ARCHETYP DÍTĚTE

Motiv dítěte, se může proměňovat neomezeně. Dítě je budoucnost. Nová, další generace naznačuje vývoj. Dítě je bezmocné, zranitelné zároveň ale také božské, neuvěřitelně silné, nepřemožitelné. Motiv dítěte ukazuje na něco, co bylo a již zaniklo. Je bytostí počátku a konce.⁹¹

Asi nejvíce rozšířeným dítětem je Ježíšek – dětský bůh. Jinými motivy dítěte jsou trpaslíci či elfové, což zobrazuje skryté přírodní síly.⁹² Častým motivem je dítě zobrazené v okvětním kalichu nebo zlatém vejci. Mimo to se objevuje také v roli syna či dcery, a nebo jako syn krále, čarodějnice nebo démona. V případě obrazu čehosi nedosažitelného (perly, drahokami) se může motiv dítěte proměňovat neomezeně.⁹³

Je sporné, zda naše dětství může mít vliv na naši představu dítěte, jelikož přeci jen je motiv dítěte motivem kolektivním, ale můžeme vidět sami sebe jako dítě (myšleno ve snu).⁹⁴

Důležitý aspekt motivu dítěte je ten budoucí, motiv dítěte obvykle vyjadřuje budoucí vývoj, a proto se v mýtech objevují bohové jako děti. Děti jsou symbolem sjednocení, ti, kdo vytvářejí celek.⁹⁵

Důležité také je, zda se dítě objevuje jako individuální jedinec nebo jako dav dětí bez identity. Vídá-li člověk takové to neindividuální jedince, mohlo by to naznačovat nějaké disociace. Takové případy jsou viděny například u schizofreniků.⁹⁶

---

⁹¹JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str. 171-174+185.

⁹²JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str.168.

⁹³JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str.169-170.

⁹⁴JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str.171.

⁹⁵JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str.174.

⁹⁶JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str.174.

V mýtech a pohádkách je dítě často hrdina a nebo bůh. Je tomu tak právě proto, že oba jsou zázračně narození a mají kruté osudy (opuštění, vyhnanství, pronásledování, ohrožení).⁹⁷ Opuštěnost dítěte nebo také archetyp sirotka spadá pod archetyp dítěte, respektive je to opuštěné dítě. Tento typ ukazuje na bezvýznamný začátek života dítěte, také poukazuje na tajemství jeho zrození. Opuštěnost vede dítě k samostatnosti.⁹⁸

2.4 ARCHETYP MATKY

Může jím být skutečně matka, naše matka, její matka (babička), zkrátka reálná žena. Může jím však být i místo jako třeba les, či moře. (Moře bývá velmi často označováno jako matka všeho živého.) Nebo to může být pojato z širší perspektivy: Matka příroda, matička Země. Také Bohyně může být považována za matku.⁹⁹

Pokud se matka stane babičkou, stává se z ní tzv. „Velká matka“ a znamená to hodnostní povýšení, které způsobuje, že se babička změní na dobrou vílu a zároveň na temnou bohyni, paradoxně v jedné postavě.¹⁰⁰

Archetypem matky může být téměř cokoli, co odpovídá jejímu charakteru, a sice milující, pečující, starostlivá, laskavá, „*magická autorita ženství*“, plodná - dar života. Matka může být i negativního aspektu. Taková matka bývá obvykle ztvárněna jako čarodějnice, nebo zlá macecha, ale i drak nebo had. Taková temná matka bývá v podsvětí, v lese, ve vodních hlubinnách, na hřbitově nebo na jiných temných místech. Matka je mimo jiné vášnivá, svádějící, pohlcující, jde z ní strach. Pro archetyp matky jsou specifikovány tři hlavní aspekty: dobrota, vášeň, temnota. Matka je totiž pečující a živící dobrota, orgiastická emocionalita a podsvětní temnota.¹⁰¹

---

⁹⁷JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str.176.

⁹⁸JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str. 176-178. .

⁹⁹JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str.138-139.

¹⁰⁰JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str.155.

¹⁰¹JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str.139.

Popis matky není nikdy stejný, ani v teoretické oblasti. Matku si totiž každý ztvárňuje podle té své. U mužů je matka krom vlastní matky formována ještě také jeho animou.¹⁰²

Matku můžeme také vyjádřit jako neposkvrněnou krásu (vyjadřujeme bílou barvou, která je také symbolem nevinnosti a neposkvrněnosti), nespoutanou láskou (vyjadřujeme červenou barvou, protože červená je barvou krve a vášně) a osvobozující smrt (vyjádřeno černou barvou).¹⁰³

---

¹⁰²JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4, str.139-140.

¹⁰³FRANČE, Vojtěch. Archetyp matky. *Grafologie a Psychologie* [online]. [cit. 2020-03-25]. Dostupné z: <http://ografologii.blogspot.com/2008/05/archetyp-matky.html>

3. ARCHETYP HRDINY A ŠIBALA

Motiv hrdiny se objevuje v mnohých příbězích. Obecně je hrdina považován za kladnou postavu a neodmyslitelně k němu patří postava záporná, nějaký padouch, zloduch, kterého hrdina přemůže, a právě to z něj tvoří hrdinu. Naopak šibal může být kladnou ale i zápornou postavou. Do této práce je zakomponován protože je v kontrastu s hrdinou.

3.1 HRDINA

Hrdinova cesta nebo také hrdinovo dobrodružství má tři stádia a každé má několik etap. První se nazývá odchod a je dále členěno do pěti etap. Odchod, obvykle myšleno odchod z domova, odchod od rodičů, krok k samostatnosti, který hrdina učiní z vlastní iniciativy, pouhou náhodou, může být někým vyslán, nebo touží něco najít nebo jen poznat svět. Této etapě se říká „volání dobrodružství“.¹⁰⁴ Druhá etapa se nazývá „nevyslyšené volání“. Jde zde o to, že pokud (budoucí) hrdina neuposlechne výzvu (volání dobrodružství), jeho dobrodružství se změní v opak a on je uvězněn. Může se jednat o uvěznění pouze symbolické nebo doslovné. Doslovné uvěznění je například ve věži apod., jednalo by se o symbolické, pak by šlo o to, že hrdina nevyužívá svůj potenciál, může propadat nudě, lenosti a depresi.¹⁰⁵ Třetí etapa je etapa nazvaná „nadpřirozená pomoc“. Kdy (budoucí) hrdina uposlechne volání dobrodružství a vydá se na cestu, na této cestě potká ochránce, který ho obdaruje. Darem obvykle bývá kouzelný předmět. (Ubrousek, který se sám prostírá, hřeben, díky němuž vidíme vzpomínky majitele právě česaných vlasů, amulety, které ho ochrání před zlými silami apod., a nebo, v případě, že je hrdina skutečně uvězněn, neboť neuposlechl volání dobrodružství, zasáhne nadpřirozeno přímo a tím se osud hrdiny přeci jen naplní.¹⁰⁶ Campbell uvádí příklad dvou královských rodin. V jedné dcera, která se odmítá vdát a v druhé syn, který též sňatek odmítá. Oba jsou tedy uvězněni. V příběhu se objevuje mužská a ženská nadpřirozená postava. Ona u prince a on u princezny,

---

¹⁰⁴CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1, str.59.

¹⁰⁵CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1, str.60.

¹⁰⁶CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1, str.67.

oba se zakoukají do půvabu budoucích vladařů a nemohou se shodnout, zda je půvabnější princ či princezna, a proto princeznu přenesou k princovi, aby je uviděli vedle sebe a mohli rozhodnout. Toto je právě ta situace, kdy se bez princova vědomí a jakéhokoliv jeho zapříčinění jeho osud naplňuje.¹⁰⁷ Etapa čtvrtá je nazvaná „překročení prvního prahu“. Zde nastává ten okamžik, kdy hrdina jde vstříc svému dobrodružství. Vydává se všanc temnotě a neznámu, překračuje své hranice.¹⁰⁸ Poslední etapou prvního stádia je etapa s názvem „v bříše velryby“. V této etapě je hrdina pohlcen obludou, aby se mohl znovuzrodit. Takovými příklady je třeba Irský hrdina, jenž byl spolknut nestvůrou, Polynéský hrdina spolknut svou prabábou nebo dobře známá Červená Karkulka spolknuta vlkem.¹⁰⁹ „Překročení prahu je jistou formou sebezničení“¹¹⁰ Příběh, o kterém Campbell mluví, o princí Pět Zbraní a lidožravém obru, který sužuje les, je takovým příkladem sebezničení. Princ se ocitl v bezvýhodné situaci a měl být pozřen obrem, ale byl přesvědčen o tom, že jeho „blesk“ obra roztrhne ze vnitř a on tak zemře.¹¹¹ Podobně jako zahyne vlk z Červené Karkulky, který je rozpárán a opět zašit naplněný kameny, nebo jako mořská obluda, která se vynořila, aby pozřela princeznu, ale do jejího chřtánu skočil Héraklés, rozsekl jí břicho a ona zahynula.¹¹²

To vše se musí stát, aby hrdina dospěl k druhému stádiu své cesty a to ke stádiu iniciace, která obnáší tentokrát šest etap. První z nich je „cesta zkoušek“. Zde hrdinu čeká mnoho zkoušek. Campbell zde uvádí příklad zamilované Psýché, která musí plnit nesmyslné úkoly, aby získala svého milovaného Eróta. Nejprve musela přebírat pšenici, ječmen, proso, mák, hrách, čočku a fazole, ale pomohou jí mravenci, zde můžeme vidět podobnost s Popelkou, jejímiž pomocníky jsou holubi. Dále chtěla bohyně Afrodité přinést zlatou vlnu od nebezpečných ovcí,

---

¹⁰⁷CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1, str.73.

¹⁰⁸CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1, str.74.

¹⁰⁹CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1, str.83-84.

¹¹⁰CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1 str.84.

¹¹¹CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1, str.81.

¹¹²CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1, str.84.

lahvičku vody z ledového pramene hlídaného draky, nadpřirozenou krásu z podsvětí a jiné.¹¹³ Tyto úkoly připomínají motivy v pohádkách O dvanácti měsíčkách nebo Tři zlaté vlasy děda vševěda, ale pohádek, kdy hrdina musí splnit nějaké úkoly, aby získal princeznu, je jistě mnohem více. Nastává etapa s názvem „setkání s bohyní“. Jedná se o moment, kdy jsou překonány všechny překážky a přichází svatba (většinou se jedná právě o ni).¹¹⁴ Následuje „žena jako svůdkyně“. V této etapě jde o to, že člověk snadno propadne pokušení. Nechá se svést ze své cesty a doplatí na to. Žena je zde pouze metaforou, z pravidla se nemusí jednat právě o ni, ale většinou to tak bývá. Často tímto svůdným živlem bývá také had.¹¹⁵ Bylo tomu tak už tehdy v ráji, nebo v Knize Džunglí, kde je had ženského rodu. Jako další ženské svůdkyně mě napadají Sirény, které vedly námořníky do záhuby. „Usmíření s otcem“ je čtvrtou etapou a hrdina je zde konfrontován s absolutní mocí. Aby se hrdina mohl smířit s otcem, musí nejprve dojít k pochopení. Musí se oprostít od obludy – hřích, kterým bývá zpravidla hněv.¹¹⁶ V „apoteóza“ dosahuje hrdina míru a odpočinku, jemuž následuje návrat.¹¹⁷ V „nejvyšší dobrodiní“ hrdinova cesta dosahuje cíle a on se pak může uchýlit k návratu. Nachází to, co šel do světa hledat. V mýtech to bývá věc transcendentní (přesahující lidské možnosti). A v pohádkách například nevěsta.¹¹⁸

Následuje třetí, poslední stádium hrdinovy cesty a tím je návrat, který má také šest etap. První etapou je „odmítání návratu“, protože když hrdinova cesta dosáhne svého cíle, měl by se hrdina vrátit domů, často ale nastává, že se tomu hrdina brání.¹¹⁹ Pravděpodobně proto, že má obavy. Na své cestě se změnil, viděl a zažil věci, které ho změnili, a on už není tím, kým býval. Druhá etapa je „kouzelný útěk“, zde jsou podstatné okolnosti hrdinova návratu. Cíl své cesty mohl

---

¹¹³CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1, str.89.

¹¹⁴CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1, str.98.

¹¹⁵CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1, str.107-111.

¹¹⁶CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1 str.111-113.

¹¹⁷CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1, str.131.

¹¹⁸CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1, str.151.

¹¹⁹CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1, str.169.

dosáhnout řádně, v takovém případě je mu požehnáno a jeho cesta návratu je střežena a chráněna, ale pokud svého cíle nedosáhl řádně, ale násilím či odcizením, může mu být cesta velmi stěžována a znemožňována, a pravděpodobně musel utéct, než že by se rozhodl k návratu.¹²⁰ Hrdinův „útěk“ bývá v některých příbězích doprovázen kouzly a kouzelnými předměty. Příklad očarovaných stromů a domů, které měli zdržet lidožroutku, tak moc, aby manžel a synové byli už příliš daleko, až ona zjistí, že od ní utekli. Nebo zahozený hřeben, ze kterého vyroste hřebenová hora a zrcátko, z kterého vyroste zrcadlová hora. Tyto předměty zahazují sourozenci, kteří utíkají před jezerní pannou.¹²¹ Hrdina potřebuje pomoc nebo zachránit, pokud je například uvězněn, s těžší by si poradil sám, a proto přichází „Záchrana z venčí“, která je třetí etapou tohoto stádia hrdinovi cesty. Campbell píše: „*Svět si pro něj přijde a odvede ho.*“¹²² To znamená, že ho zachrání postava, kterou potkal na své cestě, ale nebyla její součástí. „Překročení prahu návratu“ je název čtvrté etapy a jedná se o to, že cílem a smyslem celé hrdinovi cesty bylo něco získat. Nabýt vědomosti a sílu, kterou po návratu bude využívat. Vše, co na cestě viděl a zažil, ho mělo posílit. Naučit ho odvaze a trpělivosti. Překračovat své hranice. A smyslem všeho je, umět nabyté dovednosti uplatnit i po návratu.¹²³ „Pán obou světů“ je název páté etapy a hrdina je pánem obou světů tehdy, pokud pozná vnější i vnitřní svět, svět duchovní i svět hmotný. Výborným příkladem je Kristus a jeho transformace v Ježíše, která proběhla na hoře za přítomnosti Petra, Jakuba a Jana a zjevení Mojžíšova a Eliášova.¹²⁴ „Svoboda žít“ je poslední etapou hrdinova návratu a v podstatě uzavírá celou hrdinovu cestu. Myšlenkou této etapy je, že svobody žít dosáhneme, zbavíme - li se strachu, především tedy strachu ze smrti. Nemůžeme se přeci bát nepřemožitelného, nezničitelného a věčného.¹²⁵

---

¹²⁰CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1, str.171.

¹²¹CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1, str. 175-176.

¹²²CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1, str.179.

¹²³CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1 str.188-189.

¹²⁴CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1, str.196-197.

¹²⁵CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1, str.205-208.

Campbell tuto cestu vyjádřil kulovitým grafem, který postupuje ve směru proti hodinovým ručičkám. V postavení dvanácté hodiny máme volání dobrodružství, cestou k hodině deváté nabíráme pomocníka, abychom překonali zkoušky v podobě překročení prahu, boj s bratrem, boj s drakem, roztrhání, ukřižování, únos, cestu nočním mořem, zázračnou cestu a břicho velryby. To vše je na úrovni hodiny deváté, pomyslný ciferník je vprostřed přetnutý přímkou, která protíná devátou a třetí hodinu a je označena jako práh dobrodružství. Směrem k šesté hodině od překročení prahu, za pomoci pomocníků dosahujeme posvátného sňatku, usmíření s otcem, apoteózy a krádeže elixíru a poté utíkáme k hodině třetí, kde nás čeká zápas o překročení prahu, záchrana, vzkříšení a návrat. Od návratu cesta pokračuje, pomocí elixíru se dostaneme opět na dvanáctou hodinu, kde je volání dobrodružství, a cesta může znovu započít.¹²⁶

Toto Campbellovo schéma můžeme porovnat se schématem Frobeniovým (antropolog, zabývající se Jungovou psychologií a mýty), který uvádí Jung, a který je popisován takto: „*Hrdina je na Západě pohlcen vodním netvorem (pohlčení). Zvíře s ním pluje na východ (plavba po moři). Mezitím hrdina zažehne v břiše nestvůry oheň (zažehnutí ohně), a protože pocítí hlad, uřízne si kus visícího srdce (odříznutí srdce). Záhy nato zpozoruje, že ryba klouže po souši (přistání); okamžitě začne zvíře zevnitř rozřezávat (otevření); pak vyklouzne ven (vylíhnutí). V břiše ryby bylo tak horko, že mu vypadaly všechny vlasy (horko, vlasy). – Hrdina ještě možná zároveň osvobodí všechny, kteří byli pohlčení předtím (pohlčení všech), a kteří nyní všichni také vyklouznou ven (vylíhnutí všech).*“¹²⁷

Jelikož se jedná o jungiánské autory, nenacházíme výrazné rozdíly, ale hrdinskému mýtu lze rozumět i jako freudián.

Základní rozdíl je už u samotného vzniku hrdiny. Pro Freuda a jeho následovníky je hrdinství řazeno do první poloviny života, což znamená, že hrdina se hrdinou stává svým narozením a jeho příběh končí v dospělém věku, získáním zaměstnání a nevěsty - tedy svatbou. V těchto mýtech jde totiž o to, že se syn narodí do

---

¹²⁶CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1, str.209.

¹²⁷JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla VIII: Hrdina a archetyp matky*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 2012. ISBN 978-80-85880-11-3, str.67.

královské či jinak urozené rodiny, a protože proroctví, že zabije otce, znělo děsivě, rodiče se syna vzdají. On je vychován prostou rodinou nebo dokonce zvířetem, v mladistvém věku se vrací, zabíjí otce, usedá na jeho trůn a ožení se s matkou. Vidíme zde klasický případ incestu a Oidipova komplexu. Ale nedošlo k samostatnosti a osvobození od rodičů, jak by původně v hrdinském mýtu mělo.¹²⁸

Jung nepokládá narození za hrdinské, protože nebylo vykonáno vědomě. Podle následovníků Jungovy psychologie, tedy hrdina začíná až v druhé polovině života, tedy v dospělosti, a to konkrétně voláním dobrodružství,¹²⁹ s nímž jsme již seznámeni.

Nicméně i v jungiánském hrdinském mýtu se objevuje motiv incestu. Hrdina je totiž spjat s matkou. Motiv ovinutí (obruštění), který můžeme vidět například v příběhu o Šípkové Růžence, je totožný s motivem pohlcení a je obrazem samotné matky. Pohlcující stromy značí rodící matku a hrdinovým nepřítelem je drak či velryba, kteří symbolizují strašlivou matku. Hrdina bývá často poutník, neboť putování je obrazem touhy. V tomto případě touhy dostat se do matčina lůna pro znovuzrození a získání nesmrtelnosti. Přemožení draka jakožto hroživé matky symbolizuje odpor proti incestu, případně strach z něj. Strach, v tomto případě strach z porušení tabu nebo regrese incestu, je symbolizován hadem, a proto, když vidíme strom ovinutý hadem, vidíme vlastně matku bráněnou strachem z incestu.¹³⁰ Motiv sestoupení je účelový proto, že v hlubinně je možno nalézt poklad, a účelem úmorného horka je, aby hrdinovi slezly vlasy a znovuzrodil se holohlavý jako kojeneček.¹³¹

---

¹²⁸SEGAL, Robert Alan. *Stručný úvod do teorie mýtu* [online]. Praha: ExOriente, 2017 [cit. 2020-04-03]. Religionistická knihovna. ISBN 978-80-905211-3-1, str.98-100.

¹²⁹SEGAL, Robert Alan. *Stručný úvod do teorie mýtu* [online]. Praha: ExOriente, 2017 [cit. 2020-04-03]. Religionistická knihovna. ISBN 978-80-905211-3-1, str.107.

¹³⁰JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla VIII: Hrdina a archetyp matky*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 2012. ISBN 978-80-85880-11-3, str.55-138.

¹³¹JUNG, Carl Gustav. *Výbor z díla VI: Představy spásy v alchymii*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 2000. ISBN 80-858-8021-0, str.127-130.

3.2 ŠIBAL

Šibal je pravděpodobně nejčastější překlad anglického trickster, který je ale také překládán jako taškář, kejklíř, šprýmař či šašek. „Šibal je kolektivní stínová postava“¹³² demonstruje všechny nižší charakterové rysy lidí a primitivní stav vědomí.¹³³ Šibalské znamená klamně a podvodné.¹³⁴ „Šibal je primitivní vesmírná bytost božsko-zvířecí povahy“¹³⁵

Má nadlidské schopnosti, proto je nad člověka, ale zároveň je člověku podřazen, kvůli nevědomosti a nerozumu. A protože je neohrabaný a nemá dostatečné instinkty, není přizpůsoben lidskému prostředí.¹³⁶

Jeho chování je nekontrolované, nepředvídatelné – spontánní, nevyzpytatelné. Vyvolává chaos. Nezná dobro nebo zlo, nemá morální hodnoty. Je veselý a směšný (byl a bude zdrojem obveselení¹³⁷), pomstychtivý a konfliktní. Může být mazaný, ale zároveň hloupý, stejně tak nápomocný, ale i škodící - je tvůrce a zároveň ničitel. Může být nachytán, ale často nachytává on.¹³⁸ Pojí se s poltergeisty, páchá lidem darebné žertíky. Může se vyznačovat nízkou úrovní

---

¹³²RADIN, Paul, Karl KERÉNYI a Carl Gustav JUNG. *Mýtus o Šibalovi: Trickster : indiánský mýtus v kontextu světových mytologií*. Praha: Dobra, 2005, 80-86459-45-4. ISBN 80-864-5945-4, str.214.

¹³³RADIN, Paul, Karl KERÉNYI a Carl Gustav JUNG. *Mýtus o Šibalovi: Trickster : indiánský mýtus v kontextu světových mytologií*. Praha: Dobra, 2005, 80-86459-45-4. ISBN 80-864-5945-4, str.207-208.

¹³⁴RADIN, Paul, Karl KERÉNYI a Carl Gustav JUNG. *Mýtus o Šibalovi: Trickster : indiánský mýtus v kontextu světových mytologií*. Praha: Dobra, 2005, 80-86459-45-4. ISBN 80-864-5945-4, str.207.

¹³⁵RADIN, Paul, Karl KERÉNYI a Carl Gustav JUNG. *Mýtus o Šibalovi: Trickster : indiánský mýtus v kontextu světových mytologií*. Praha: Dobra, 2005, 80-86459-45-4. ISBN 80-864-5945-4, str.208.

¹³⁶RADIN, Paul, Karl KERÉNYI a Carl Gustav JUNG. *Mýtus o Šibalovi: Trickster : indiánský mýtus v kontextu světových mytologií*. Praha: Dobra, 2005, 80-86459-45-4. ISBN 80-864-5945-4, str.208.

¹³⁷RADIN, Paul, Karl KERÉNYI a Carl Gustav JUNG. *Mýtus o Šibalovi: Trickster : indiánský mýtus v kontextu světových mytologií*. Praha: Dobra, 2005, 80-86459-45-4. ISBN 80-864-5945-4, str.208.

¹³⁸LUFFER, Jan. Všudy přítomný šibal. *Postava šibala v asijské slovesnosti* [online]. Olomouc, 2009, s. 7-13 [cit. 2020-04-03]. Dostupné z: <http://www.janluffer.wz.cz/dokumenty/sibal.pdf>

inteligence a komunikace. Jeví známky psychického poškození, sám se prohlašuje za duši z pekla, je zde patrný motiv subjektivního utrpení.¹³⁹

Šibalský motiv je patrný i na moderním člověku, a to tehdy, když se stanou nepříjemné události, které nazýváme smůlou, nepřízní osudu, woodoo, apod.¹⁴⁰

Podle některých mýtů, šibal dokonce zasáhl do práce stvořitele. Menšími zásahy stvořil první lež, když stvořiteli lhal o tom, že se nezasmál při tvoření člověka z hlíny. Stvořil nemoc a smrt a první pár lidí vytvořený z hlíny, připraven k životu, upravil tak, že z nich nakonec byly první opice. V mýtech severoamerických indiánů je šibal kulturní hrdina, a to pro jeho vynalézavost.¹⁴¹

Původní výraz trickster napovídá, že může měnit podoby i pohlaví. Ve zvířecím podání bývá šibalem kojot nebo krkavec, z mytologických postav jsou to pak například Prométheus nebo Loki, který se umí proměňovat i v jiné, konkrétní bytosti.¹⁴² „Zajímavou kombinaci typicky šibalských motivů lze najít v alchymistické postavě Merkura; například jeho záliba ve lstivých kouscích a darebných žertech, jeho obratnost měnění podoby, půl na půl podoba zvířete a boha (...) Merkur se jeví jako démonická bytost.“¹⁴³ V zápisu z konference Kulturní antropologie východní Asie stojí, že Paul Radin (antropolog) uvádí informaci o tom, že šibal je jednou z nejstarších mytologických postav, a také to, že „Role trickstera představuje univerzální archaický prvek v kulturách všech

---

¹³⁹RADIN, Paul, Karl KERÉNYI a Carl Gustav JUNG. *Mýtus o Šibalovi: Trickster : indiánský mýtus v kontextu světových mytologií*. Praha: Dobra, 2005, 80-86459-45-4. ISBN 80-864-5945-4, str.200.

¹⁴⁰RADIN, Paul, Karl KERÉNYI a Carl Gustav JUNG. *Mýtus o Šibalovi: Trickster : indiánský mýtus v kontextu světových mytologií*. Praha: Dobra, 2005, 80-86459-45-4. ISBN 80-864-5945-4, str.206.

¹⁴¹LUFFER, Jan. Všudypřítomný šibal. *Postava šibala v asijské slovesnosti* [online]. Olomouc, 2009, s. 7-13 [cit. 2020-04-03]. Dostupné z: <http://www.janluffer.wz.cz/dokumenty/sibal.pdf>

¹⁴²LUFFER, Jan. Všudypřítomný šibal. *Postava šibala v asijské slovesnosti* [online]. Olomouc, 2009, s. 7-13 [cit. 2020-04-03]. Dostupné z: <http://www.janluffer.wz.cz/dokumenty/sibal.pdf>

¹⁴³RADIN, Paul, Karl KERÉNYI a Carl Gustav JUNG. *Mýtus o Šibalovi: Trickster : indiánský mýtus v kontextu světových mytologií*. Praha: Dobra, 2005, 80-86459-45-4. ISBN 80-864-5945-4, str.199.

kontinentů“¹⁴⁴Což dokazuje již řečené, že šibal může být kladnou i zápornou postavou a, že je jednou z nejstarších postav mýtů.

---

¹⁴⁴LUFFER, Jan. Všudypřítomný šibal. *Postava šibala v asijské slovesnosti* [online]. Olomouc, 2009, s. 7-13 [cit. 2020-04-03]. Dostupné z: <http://www.janluffer.wz.cz/dokumenty/sibal.pdf>

4. APLIKACE TEORIE ARCHETYPU NA KOMIKSOVÉ POSTAVY: BATMAN A JOKER

Postava Batmana, jehož skutečná identita za denního světla a bez kostýmu je Bruce Wayne, se objevuje mnoha komiksech, animovaných i hraných filmech, pohádkách pro děti apod., poprvé však v roce 1939 v „*Detective Comics #27*“, jehož autory jsou Bob Kane a Bill Finger.¹⁴⁵ Jokerů je též mnoho variant, komiksových, hraných, kreslených apod., Jeho první výskyt byl v komiksu „*Batman #1*“ a to v roce 1940.¹⁴⁶ Tedy rok po Batmanovi. A jeho autoři jsou stejní. Následující kapitoly se však zabývají Batmanem a Jokerem z filmové trilogie režiséra Christophera Nolana z let 2005, 2008 a 2012.

4.1 BATMAN

Základní motiv příběhu zůstává pokaždé stejný. Jako malý chlapec byl Bruce svědkem vraždy obou svých rodičů, kterou si dával za vinu, která ho plnila vztekem a touhou po pomstě. Tato událost z něj tedy udělala sirotka. Archetyp sirotka je v příbězích o hrdinech častý, hrdina se totiž naučí samostatnosti, ví, že se může spoléhat pouze na sebe. I když v tomto případě má Bruce Alfréda, sluhu rodiny Wayneových, kterému byl Bruce svěřen do péče.

Freud říká, že ranné zkušenosti utvářejí naši osobnost a vytvářejí vnitřní konflikty, s nimiž zápasíme v průběhu života. Podle něj je pravděpodobné, že Bruce bude narcisista nebo homosexuál. Bruce ve skutečnosti představuje tři osobnosti – Playboye Bruce, skutečného Bruce a Batmana. Podle Freuda by mohl symbolizovat jednotlivé složky osobnosti. Playboy Bruce by představoval id, tedy nějaké základní vrozené instinkty, okamžité uspokojení potřeb a tužeb. Batman by představoval ego, které se rozvíjí až později, neoplývá trpělivostí ani tolerancí. A superego, které je skryté podobně jako skutečný Bruce a jeho svědomí.¹⁴⁷

---

¹⁴⁵LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and Stormy Knight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6, str.5.

¹⁴⁶LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and Stormy Knight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6, str.151.

¹⁴⁷LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and Stormy Knight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6, str.158-161.

Jungovou terminologií lze říci, že Batman je obrazem Bruceova stínu, respektive Bruceovi nejtmaší povahy a používá jí k vštěpování strachu v ostatních. Jeho světlá a temná strana spolu kooperují v boji proti zlu. Protivník hrdiny bývá jeho stínem, ale protože Batman je sám stínovou postavou, jsou jeho protivníci mnohem zákeřnější, šílenější, silnější a nemorálnější.¹⁴⁸

Bruceovou personou je playboy Bruce - arogantní miliardář se sluhou, velkým sídlem a luxusními auty. Persona pomáhá udržovat stín skrytý.¹⁴⁹ V tomto případě by nikdo nevěřil, že miliardář s takovým jménem a postavením by po nocích létal po městě a bil se s kriminálníky holýma rukama.

Jako dospělý, Bruce odchází z Gotham. Neznáme podrobnosti jeho odchodu ani prvních etap, víme jen, že byl ve vězení, kde chtěl poznat společenství zločinců. Jedním z vězňů byl přivítán v pekle, a to mě přivádí na myšlenku, že je vězení jako břicho velryby. Poslední den za ním na samotku přichází Ducard a vyzve ho, aby po propuštění z vězení utrl v úpatí hory modrý květ a donesl ho až na vrchol hory, pokud to svede, najde tam, co hledá.¹⁵⁰

Tak začíná Bruceova iniciace, druhé stádium hrdinovi cesty. Utrhne modrý kvítek a strastiplnou cestou, přes krutý vítr a mráz, vylezl až na vrchol hory. Kde se mu, v sídle Ra's Al Ghula, dostane náležitýho výcviku.¹⁵¹

Naučil se, že kdo chce vzbuzovat bázeň v jiných, musí ji nejprve potlačit v sobě. Naučil se, jak se postavit hněvu a čelit pravdě. Chce-li strach porazit, musí ho sám vzbuzovat. Musí čerpat ze strachu ostatních lidí - (lidé se nejvíce bojí toho, co nevidí). Musí být jako děsivá představa – přízrak, stát se myšlenkou, přijmout to, čeho se nejvíce bojí. Splynout s temnotou, nezanechat ani stopu. Naučil se, jak bojovat s šesti sty protivníky naráz, Dokázat zmizet, být neviditelný, využívat třaskaviny jako zbraně, ale také na odvedení pozornosti, používat efekty a triky, protože to jsou mocné prostředky. Protivník ho musí považovat za víc než jen

---

¹⁴⁸LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and Stormy Knight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6, str.171-172.

¹⁴⁹LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and Stormy Knight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6, str.172.

¹⁵⁰Batman začíná [Batman Begins] [film]. Režie: NOLAN, Christopher, USA: Warner Bros. Pictures, 2005.

¹⁵¹Batman začíná [Batman Begins] [film]. Režie: NOLAN, Christopher, USA: Warner Bros. Pictures, 2005.

člověka. A to, že výcvik neznamena nic, důležité je odhodlání – odhodlání zasáhnout.¹⁵²

Jeho výcvik měl být završen vykonáním spravedlnosti, tedy popravou jistého muže. Bruce odmítá se slovy, že není žádný kat a je mu vyčteno, že jeho soucit je jeho slabost, kterou jeho protivníci postrádají. „*A proto je tak důležitý*“, říká Bruce, „*právě tím se od nich odlišuji*“ a probouje se k útěku, během kterého sídlo v horách skončí v plamenech.¹⁵³

Po sedmi letech se tedy rozhodl k návratu domů a mimo jiné také k tomu, že bude bojovat s podsvětím a zachrání Gotham. Využije všeho, co se na cestě naučil. Říká, že „*lidé potřebují příklad, který by je probudil z apatie a to jako Bruce Wayne neudělám, jako člověka z masa a kostí mě mohou ignorovat, zlikvidovat, ale jako symbol, jako symbol mohu být nezníčitelný, mohu tu být navěky.*“ Tím symbolem by mělo být něco jednoduchého, něco děsivého.¹⁵⁴

Bruce potřeboval skrýt svou identitu, aby uchránil své blízké. Tak vznikl Batman. Kostým netopýra, protože Bruce má z netopýrů strach a chce, aby ho měli i jeho protivníci. Bruceův strach z netopýrů pochází z dětství, kdy propadl starou studnou do jeskyně, kde ho netopýři napadli. V této jeskyni má nyní úkryt a netopýry využívá jako spojení.¹⁵⁵

Batman se stal inspirací. Mnoho lidí se za něj převléká a snaží se také bojovat se zločinem.¹⁵⁶ Na konci druhého filmu se Batman stává Temným rytířem, protože na sebe převzal smrt Harveyho Denta, který byl v Gotham velice uznávaným státním zástupcem, ale smrtí jeho milované ženy přešel na temnou stranu a mimo jiné ohrožoval komisařova malého syna zbraní, Batman učiní rozhodnutí, že se gothamský lid nesmí dozvědět pravdu, protože potřebují hrdinu jako byl Dent,

---

¹⁵²Batman začíná [Batman Begins] [film]. Režie: NOLAN, Christopher, USA: Warner Bros. Pictures, 2005.

¹⁵³Batman začíná [Batman Begins] [film]. Režie: NOLAN, Christopher, USA: Warner Bros. Pictures, 2005.

¹⁵⁴Batman začíná [Batman Begins] [film]. Režie: NOLAN, Christopher, USA: Warner Bros. Pictures, 2005.

¹⁵⁵Batman začíná [Batman Begins] [film]. Režie: NOLAN, Christopher, USA: Warner Bros. Pictures, 2005.

¹⁵⁶LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and Stormy Knight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6, str.21.

říká: „*To já jsem je zabil.. já můžu být padouch, jsem takový, jakého mě Gotham potřebuje.*“¹⁵⁷

„*Je hrdina jakého Gotham zasluhuje, ale ne jakého teď potřebuje (..) protože on není hrdina, ale mlčenlivý strážce a bdělý ochránce – Temný rytíř.*“¹⁵⁸ Říká komisař Jim Gordon, když Batman utíká před policisty

Smrt milované Rachel Bruce zlomila a k tomu navíc je Batman persona non grata, neopustil své sídlo, až teprve po osmi letech ho vylákala ven Selina Kyle (Catwoman), která je Bruceovou animou. Protože si Bruce myslí, že Batman je jeho skutečné já touží po ženě podobné jeho stínu více než jeho personě. Proto si nikdy nemohl žádnou ženu udržet až Catwoman, která ho přitahovala též svou temnou stranou.¹⁵⁹

V návratu temného rytíře lze opět vidět cestu hrdiny. Nevědomky opouští Gotham a probouzí se v díře, tak zvané peklo na zemi, kam ho uvěznil Bane, žoldák, který chce zničit Gotham a Bruceovu duši mučit tím, že to musí sledovat s vědomím, že nemůže nic udělat. Toto vězení zde symbolizuje břicho velryby.¹⁶⁰

Bruce se nevzdává, od spoluvězně si nechá napravit záda a po několika neúspěšných pokusech nakonec dokáže vyšplhat z díry a utíká z vězení.¹⁶¹ To představuje hrdinovu iniciaci a útěk.

Vrací se do Gothamů silnější a odhodlanější a vše to využije k boji s Banem a k záchraně města. Rozsvítí na mostě svůj netopýří symbol a tím lidem vrátí naději. Nicméně jaderná bomba i tak vybuchne a proto jí svým letounem vezme nad

---

¹⁵⁷Temný rytíř [TheDarkKnight] [film].Režie:NOLAN,Christopher,USA:Warner Bros.Pictures,2008.

¹⁵⁸Temný rytíř [TheDarkKnight] [film].Režie:NOLAN,Christopher,USA:Warner Bros.Pictures,2008.

¹⁵⁹LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and Stormy Knight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6, str.173.

¹⁶⁰ Temný rytíř povstal [TheDarkKnightRises] [film].Režie:NOLAN,Christopher, USA:Warner Bros.Pictures,2012.

¹⁶¹ Temný rytíř povstal [TheDarkKnightRises] [film].Režie:NOLAN,Christopher, USA:Warner Bros.Pictures,2012.

zátoku a obětuje se tak pro Gotham a jeho obyvatelé.¹⁶² A to je konec Batmana, umírá jako hrdina, který zachránil Gotham.

Batman je skutečný člověk. Nebyl zasažen bleskem, kousnutý radioaktivním pavoukem, nepotřebuje kouzelný prsten ani není z jiné planety. Je to prostý člověk, který byl vycvičen bojovnému umění. Proto je oblíbeným hrdinou. Jeho původ je tragický a uvěřitelný.¹⁶³

4.2 JOKER

Jokerova skutečná identita je neznámá. Nevíme nic o jeho minulosti nic o jeho dětství ani nic o tom, kým byl. Jen snad to, že údajně se vrhl do nádrže s chemickým odpadem a vlivem toxinů mu zezelenaly vlasy, zrudly rty a jeho obličej se stal křídově bílým.¹⁶⁴

Pokaždé když vypráví příběh o původu svých jizev, příběh se zcela liší. Nejprve říká, že byl jeho otec opilec, a když jednou přišel domů, před Jokerovým zrakem zabil matku a pak mu do úst vložil ostří nože, aby se smál. Po druhé však vypráví, že šlo o jeho ženu. Měla problém s hraním a lichváři ji pořezali tvář, Joker chtěl, aby věděla, že mu její jizvy nevadí, tak se sám pořezal břitvou.¹⁶⁵ To dokazuje, že je lhář a neměli bychom mu důvěřovat. Ale on sám možná všem verzím věří. V komiksu *The Killing Joke* dokonce říká, že si situaci pamatuje jednou tak a po druhé jinak.¹⁶⁶

---

¹⁶² Temný rytíř povstal [TheDarkKnightRises] [film].Režie:NOLAN,Christopher, USA:Warner Bros.Pictures,2012.

¹⁶³LANGLEY, Travis. *Batman and Pchology: A Dark and StormyKnight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6, str.5-6.

¹⁶⁴LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and StormyKnight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6, str.151.

¹⁶⁵Temný rytíř [TheDarkKnight] [film].Režie:NOLAN,Christopher,USA:Warner Bros.Pictures,2008.

¹⁶⁶LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and StormyKnight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6, str.151.

V Temném rytíři při bankovní loupeži má Joker klaunskou masku a pod ní klaunský make-up. Tato situace demonstruje, že Joker nemá žádné alter ego. „*Pod klaunem je zase jenom klaun.*“¹⁶⁷

Přitahuje psychotické stoupence, což by mohlo ukazovat na jeho vlastní psychózu.¹⁶⁸ On vzdoruje své diagnóze, která však není jasná. Vykazuje známky psychopata: nemá svědomí, žádné sympatie nebo antipatie, nerozeznává dobro nebo zlo, nemá žádné morální zásady. Mimo to má antisociální poruchu. Nevíme, co se mu děje v hlavě, je to kombinace psychopata, asociála a dalších poruch. Aby nebyl jednoznačně diagnostikován byl záměr autorů, protože kdyby měl konkrétní duševní chorobu, existovala by možnost soucítit s ním.¹⁶⁹

Také vykazuje známky bipolárního jedince, ale takový jedinci střídají deprese a extrémně nadnesené stavy na základě mozkové chemie, nikoli náhodně jako u Jokera. U něj takové stavy vznikají důsledkem okolností a zcela náhodně.¹⁷⁰ Jeho tiky a trhání jazykem naznačují tardivní dyskinezi, která je stavem vznikajícím dlouhodobým a vysoko dávkovaným užíváním antipsychotik.¹⁷¹

Joker nemá žádná pravidla, vytváří chaos a anarchii. Dokonce říká, že neplánuje, že zkrátka koná.¹⁷² Patrně tomu sám věří, ale není možné, aby pád Bílého rytíře (Harveyho Denta) vzešel z pouhých náhod, když je celý příběh o tom, že může do temnoty spadnout i ten nejlepší. „*Co tě nezabije, tě jednoduše zešílí.*“ říká Joker.¹⁷³

---

¹⁶⁷LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and Stormy Knight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6, str.22.

¹⁶⁸LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and Stormy Knight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6, str.23.

¹⁶⁹LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and Stormy Knight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6, str.152.

¹⁷⁰LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and Stormy Knight*. theUSA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6, str.153-154.

¹⁷¹LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and Stormy Knight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6, str.23.

¹⁷²LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and Stormy Knight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6, str.21-23.

¹⁷³Temný rytíř [TheDarkKnight] [film].Režie:NOLAN,Christopher,USA:Warner Bros.Pictures,2008.

Joker nevykazuje známky stínu ani persony, jak již bylo řečeno, nemá alter ego, je to částečný psychopat, který ale nenávidí lidské persony a snaží se je rozbít a dokázat, že všichni lidé jsou zkažení, sebestřední a plní skrytých oblud.¹⁷⁴

Jungova slova že každý muž v sobě má animu, tedy obraz ženy a každá žena anima, tedy obraz muže,¹⁷⁵ v případě Jokera budou samozřejmě také platit, ale otázkou je, zda s animou bude schopen pracovat, ačkoliv v jistých příbězích je jeho partnerka HarleyQuin, původně jeho terapeutka, která se do něj zamilovala, a on jí následně otrávil toxinem, kterým se otrávil kdysi sám.¹⁷⁶ Je otázkou, zda vztah dvou „psychopatů“ je zdravým romantickým vztahem.

Joker nemá cit pro realitu,¹⁷⁷ dokazuje to scéna, kdy dává mafiánům hrací kartu Jokera a říká, aby mu zavolali až to začnou brát vážně. Nechápe nebo neví, že ve skutečnosti karta neobsahuje žádné kontakty, na které by mohli volat.¹⁷⁸ Vidí svět jako divadlo, jako hru.¹⁷⁹

Joker odráží Batmanovo šílenství. Rozesmátý zářivě zbarvený Joker, kontrastuje s ponurým, temným Batmanem.¹⁸⁰ Joker říká Batmanovi: „*Ty mě nezabiješ, protože máš blbej pocit, že by to bylo nespravedlivý a já tě nezabiju, protože na to je s tebou moc velká sranda. Asi je nám souzeno patřit k sobě navěky.*“¹⁸¹

---

¹⁷⁴LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and Stormy Knight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6 str.173.

¹⁷⁵LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and Stormy Knight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6, str.173.

¹⁷⁶LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and Stormy Knight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6, str.146.

¹⁷⁷LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and Stormy Knight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6, str.23.

¹⁷⁸Temný rytíř [TheDarkKnight] [film]. Režie: NOLAN, Christopher, USA: Warner Bros. Pictures, 2008.

¹⁷⁹LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and Stormy Knight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6 str.152.

¹⁸⁰LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and Stormy Knight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6, str.22.

¹⁸¹Temný rytíř [TheDarkKnight] [film]. Režie: NOLAN, Christopher, USA: Warner Bros. Pictures, 2008.

5. ZÁVĚR

Tato bakalářská práce pojednává o Carlu Gustavu Jungovi, o archetypech a především o archetypu hrdiny. Konkrétním výstupem této bakalářské práce je teoretický výklad archetypů hrdiny a šibala a dále psychoanalytický výklad postav Batmana a Jokera.

Práce je členěna do čtyř kapitol. V první kapitole je představen C. G. Jung a jeho analytická psychologie. Zaměřila jsem se především na základní a důležité pojmy tohoto psychologického odvětví. Na závěr této kapitoly byl představen vztah Junga a Freuda, který nebyl jen pracovní, ale i přátelský. Přiblížila jsem, v čem se jejich koncepce rozcházejí a tedy proč se i oni rozešli.

Ve druhé kapitole jsem rozpracovala teorii archetypů. Objasnila jsem, co jsou to archetypy, kde se nacházejí, kde se s nimi lze setkat. Na závěr jsem několik důležitých archetypů uvedla a podrobněji rozvedla. Ve třetí kapitole je podrobně probrán archetyp hrdiny a hrdinský mýtus. Jak na něj lze nahlížet jako příznivec Junga, nebo jako příznivec Freuda. Jelikož k postavě hrdiny neoddělitelně patří postava šibala, je tato kapitola doplněna o teoretickou analýzu tohoto archetypu.

Obsahem čtvrté kapitoly je analýza vybraného hrdiny. Pro tuto bakalářskou práci jsem si vybrala komiksového hrdinu Batmana a jeho protivníka Jokera, jenž je mu kontrastem, stejně jako šibal hrdinovi. Postavy Batmana a Jokera existují více než osmdesát let a mají tedy mnoho různých podob a zpracování. Pro svou analýzu jsem zvolila filmovou trilogii zpracovanou režisérem Christopherem Nolanem v letech 2005, 2008 a 2012.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny*. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2184-1.

JUNG, Carl Gustav a Aniela JAFFÉ. *Vzpomínky, sny, myšlenky C.G. Junga*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0803-7.

JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla I: Základní otázky analytické psychologie a psychoterapie v praxi*. Vyd. 2. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8014-8.

JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla II.: Archetypy a nevědomí*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997. ISBN 80-858-8016-4.

JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla III: Osobnost a přenos*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1998. ISBN 80-858-8018-0.

JUNG, Carl Gustav. *Výbor z díla VI: Představy spásy v alchymii*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 2000. ISBN 80-858-8021-0.

JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla VII.: Symbol a libido*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 2004. ISBN 80-858-8035-0.

JUNG, Carl Gustav: *Výbor z díla VIII: Hrdina a archetyp matky*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 2012. ISBN 978-80-85880-11-3.

JUNG, Carl Gustav. *Analytická psychologie: Její teorie a praxe: Tavistocké přednášky*. 2.vyd. Praha: Academia, 1993. ISBN 80-200-0480-7.

LANGLEY, Travis. *Batman and Psychology: A Dark and Stormy Knight*. USA: Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-16765-6.

RADIN, Paul, Karl KERÉNYI a Carl Gustav JUNG. *Mýtus o Šibalovi: Trickster : indiánský mýtus v kontextu světových mytologií*. Praha: Dobra, 2005, 80-86459-45-4. ISBN 80-864-5945-4.

SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

Carl Gustav Jung. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): WikimediaFoundation, 2001- [cit. 2019-11-03]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Carl_Jung

Carl Gustav Jung: Individuace. *Carl Gustav Jung* [online]. [cit. 2020-02-25]. Dostupné z: <http://jung.sneznik.cz/individuace.htm>

Carl Gustav Jung: Přenos - Projekce. *Carl Gustav Jung* [online]. [cit. 2020-02-25]. Dostupné z: <http://jung.sneznik.cz/prenos.htm>

Carl Gustav Jung: Slovník základních Jungových pojmů. *Carl Gustav Jung* [online]. [cit. 2020-01-16]. Dostupné z: http://jung.sneznik.cz/soubor_slovník/slovník2.htm

Červená kniha: Zásadní a 90 let nepublikované dílo C. G. Junga [online]. [cit. 2019-11-03]. Dostupné z: http://www.cervenakniha.cz/?page_id=29

Databáze knih: Carl Gustav Jung. *Databáze knih* [online]. [cit. 2020-01-16]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/vydane-knihy/carl-gustav-jung-3681>

FRANČE, Vojtěch. Archetyp matky. *Grafologie a Psychologie* [online]. [cit. 2020-03-25]. Dostupné z: <http://ografologii.blogspot.com/2008/05/archetyp-matky.html>

Freud a Jung. *Studijní svět: Skupina studijních stránek* [online]. [cit. 2020-02-27]. Dostupné z: <https://studijni-svet.cz/freud-a-jung/>

LA ŠÉZ, Pjér. Komunikace s archetypy. *Youtube* [online]. 23.5.2017 [cit. 2020-02-08]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=w9ZwZLAWhzc>

LA ŠÉZ, Pjér. Iniciační archetypy. *Youtube* [online]. 27.1.2015 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=MefxpgjIW6w>

LA ŠÉZ, Pjér. Archetyp stínu. *Youtube* [online]. 13.7.2019 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=dWXSqV-iTc>

LA ŠÉZ, Pjér. *Archetyp indiána - samostatný specialista: Dajána Praha (14.03.2016)* [online]. In: . 17.5.2017 [cit. 2020-04-09]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=X-Q-bV7eCc4&t=6298s>

LUFFER, Jan. Všudypřítomný šibal. *Postava šibala v asijské slovesnosti* [online]. Olomouc, 2009, s. 7-13 [cit. 2020-04-03]. Dostupné z: <http://www.janluffer.wz.cz/dokumenty/sibal.pdf%A1libal>

SEGAL, Robert Alan. *Stručný úvod do teorie mýtu* [online]. Praha: ExOriente, 2017 [cit. 2020-04-03]. Religionistická knihovna. ISBN 978-80-905211-3-1.

Slovník základních Jungových pojmů:: Inflace. *Carl Gustav Jung* [online]. [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: http://jung.sneznik.cz/soubor_slovník/slovník_inflace.htm

Slovník základních Jungových pojmů:: Negativní inflace. *Carl Gustav Jung* [online]. [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: http://jung.sneznik.cz/soubor_slovník/slovník_negativni.htm

VESELÁ, Eva. Carl Gustav Jung. *Reflex* [online]. 22.7.2005 [cit. 2019-11-03]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/causy/73837/carl-gustav-jung.html>

SEZNAM POUŽITÝCH FILMŮ

Batman začíná [Batman Begins]
[film].Režie:NOLAN,Christopher,USA:WarnerBros.Pictures, 2005.

Temný rytíř [TheDarkKnight]
[film].Režie:NOLAN,Christopher,USA:WarnerBros.Pictures,2008.

Temný rytíř povstal [TheDarkKnightRises] [film].Režie:NOLAN,Christopher,
USA:WarnerBros.Pictures,2012.